

Til alle landets borgmestre

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 209

Doknr.
483814

Dato
01-02-2022

Invitation til deltagelse i forsøgsordning med frie bymidter

Som du sikkert er bekendt med, har et bredt flertal i Folketinget indgået aftale om en række indsatser, der skal skabe mere liv i bymidter og landdistrikter. En af indsatserne; en forsøgsordning med frie bymidter, bliver nu igangsat og din kommune inviteres til senest den 25. april 2022 at tilkendegive interesse for at deltage.

Det er kommunerne og de lokale aktører, der kender de lokale og stedbundne potentialer bedst. For at understøtte jeres arbejde med at skabe levende bymidter i de mindre og mellemstore byer, vil vi give 10 kommuner mulighed for at tænke ud af boksen og ikke lade de gode ideer være begrænset af eksisterende lovgivning.

Forsøgsordningen er målrettet bymidterne i de mindre og mellemstore byer med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere. Kommuner, der indgår i forsøgsordningen, forpligter sig til i samarbejde med lokale aktører at etablere velfærdscentre med lokale velfærdsfunktioner.

Inden sommeren 2022 udvælges de 10 kommuner, som frem mod januar 2023 skal kvalificere deres ansøgning. På baggrund af de endelige ansøgninger udarbejdes et lovforslag, som giver de 10 kommuner mulighed for i den afgrænsede bymidte at fravige eksisterende lovgivning.

I mange bymidter er der brug for et fysisk løft i form af forskønnelse af bygninger og bymiljøer, og det kan være en stor udgift for den enkelte kommune. Derfor er der til de 10 bymidter i forsøgsordningen afsat i alt 130 mio. kr. til medfinansiering af fornyelse og etablering af lokale velfærdsfunktioner i bymidten.

Jeg håber, at du vil se positivt på denne mulighed for at afprøve nye ideer og samarbejdsformer med henblik på at styrke den nære velfærd og skabe levende bymidter.

Med venlig hilsen
Kaare Dybvad Bek

Læs mere om forsøgsordningen i bilag 1 og find ansøgningsskema i bilag 2.

BILAG 1:

Udvælgelseskriterier og proces

Hensigten med forsøgsordningen er, at kommunerne skal have størst mulig frihed til at arbejde med nytænkende og innovative projekter og samarbejdsformer, hvor det ikke strider mod Grundloven, EU-retten eller internationale konventioner. Eksempler på eksisterende bindinger og lovgivning kan være grænsetræknings-problematikker ift. hvad det offentlige og private kan finansiere, fx istandsættelse og brug af tidligere offentlige bygninger ifm. samlokalisering af offentlige og private funktioner eller tilvejebringelse af ny hjemmel i lovgivningen til at afprøve den forpligtende samarbejdsform BID (Business Improvement District), hvor et flertal af de lokale aktører i et konkret afgrænset område efter en lokal afstemning kan forpligte mindretallet til at indgå i og bidrage økonomisk til udviklingen af lokalområdet.

Udvælgelseskriterier

Der gælder følgende **krav** for at indgå i forsøgsordning med frie bymidter:

- Bymidterne ligger i byer på mellem 4.000- 20.000 indbyggere. Undtagelser kan gives for byer med enten færre eller flere indbyggere, hvis det kan begrundes i ansøgningen, fx hvis byen har færre end 4.000 indbyggere, men er den største by i kommunen, betjener et stort opland eller hvis byen oplever store udfordringer selvom den har flere end 20.000 indbyggere.
- Kommunen forpligter sig til at etablere lokale velfærdscentre med nye tilbud og funktioner, der kan skabe nærhed og understøtte bylivet som fx borgerservice, sundhedsfunktioner, kulturskoler, fritidsaktiviteter, biblioteker mv., og disse sammentænkes og samlokaliseres med bymidtens øvrige funktioner og byliv i et samarbejde med byens øvrige parter. Velfærdsfunktionerne skal udspringe af lokale behov, opretholde samme kvalitet som andre velfærdstilbud i kommunen og der lægges vægt på nytænkende og innovative projekter.
- Lokale private og civile aktører, fx lokale ildsjæle og foreninger, skal inddrages i et bredt samarbejde med kommunen. Der lægges vægt på nye samarbejdsformer med lokale aktører og inddragelse af civilsamfundet, som styrker det lokale engagement.

Der vil blive lagt vægt på følgende forhold ved **udvælgelsen** af de 10 bymidter i nedenstående prioriterede rækkefølge:

1. Der er tale om nytænkende og innovative indsatser og samarbejdsformer.
2. Bymidten rummer potentiale til at fastholde et byliv og den har betydning for den lokale serviceforsyning i et større opland.
3. De 10 bymidter repræsenterer tilsammen en bred vifte af forskellige indsatser og samarbejdsformer.
4. De 10 bymidter repræsenterer tilsammen både mindre og større byer, og byer med forskellige oplandsfunktioner og potentialer.
5. Der er geografisk spredning, så der så vidt muligt indgår byer fra alle regioner.

Proces

1. februar 2022: Kommunerne inviteres til at tilkendegive interesse for at deltage i forsøgsordningen med frie bymidter.

3. marts 2022: Bolig- og Planstyrelsen afholder webinar for interesserede kommuner om processen. Der vil være mere information og mulighed for at stille spørgsmål.

25. april 2022: Frist for kommunernes interessetilkendegivelse om at deltage i en forsøgsordning med frie bymidter.

Juni 2022: Offentliggørelse af de 10 kommuner, der er udvalgt til at udarbejde en kvalificeret ansøgning om at deltage i en forsøgsordning med frie bymidter og fastlæggelse af krav til den kvalificerede ansøgning.

Sideløbende med udarbejdelse af de kvalificerede ansøgninger vil det sammen med kommunerne og de relevante ressortministerier blive afklaret, om der er særlige hegnspele, der ikke bør gives frihed fra, som fx borgernes individuelle rettigheder ift. velfærdsydelser og klagemuligheder.

Januar 2023: Frist for kvalificeret ansøgning med beskrivelse af udviklingsstrategi og projekt, organisering, økonomi og behov for fravigelse af eksisterende lovgivning eller ny hjemmel i lovgivningen til gennemførelse af forsøg.

Ultimo 2023: Vedtagelse af lovforslag, der giver hjemmel til de konkrete forsøg.

Januar 2024: Igangsætning af de konkrete forsøg.

Januar 2029: Afslutning og evaluering af forsøg.

BILAG 2:

Interessetilkendegivelse

Interessetilkendegivelsen skal besvare nedenstående spørgsmål og sendes til: piagra@bpst.dk, senest den 25. april 2022 kl. 23.59. Ansøgningsskema og yderligere information findes på planinfo.dk.

<p><i>Med hvilken by ønsker kommunen at deltage i forsøgsordning med fribyer, og hvor mange indbyggere har den?</i></p> <p>Der kan ansøges for byer på mellem 4.000- 20.000 indbyggere. Undtagelser kan gives for byer med enten færre eller flere indbyggere, hvis det kan begrundes i ansøgningen, fx hvis byen har færre end 4.000 indbyggere, men er den største by i kommunen, betjener et stort opland eller hvis byen oplever store udfordringer selvom den har flere end 20.000 indbyggere.</p>
<p><i>Hvad er bymidtens udfordringer, potentialer og funktion i oplandet?</i></p> <p>Beskriv bymidtens udfordringer og potentialer. Der lægges vægt på, at bymidten har potentiale for at vende udviklingen og understøtte et byliv, og har betydning for den lokale serviceforsyning i et større opland.</p>
<p><i>Hvilke overvejelser har kommunen om etablering af lokale velfærdsfunktioner?</i></p> <p>Ved at indgå i forsøgsordningen med frie bymidter forpligter kommunen sig til at etablere lokale velfærdscentre med nye tilbud og funktioner, der kan skabe nærhed og understøtte bylivet. Det kan fx være borgerservice, sundhedsfunktioner, kulturskoler, fritidsaktiviteter, biblioteker mv. Funktionerne sammentænkes og samlokaliseres med bymidtens øvrige funktioner og byliv i et samarbejde med byens lokale aktører. Velfærdsfunktionerne skal udspringe af lokale behov og opretholde samme kvalitet som kommunale velfærdstilbud andre steder i kommunen.</p>
<p><i>Hvilke lokale aktører vil blive inddraget i samarbejdet og hvordan?</i></p> <p>Lokale private og civile aktører, som fx lokale ildsjæle og foreninger, skal inddrages i et bredt samarbejde med kommunen.</p>
<p><i>Hvilke indledende overvejelser har kommunen om finansieringsbehovet, herunder den kommunale medfinansiering?</i></p> <p>Der er afsat en særlig pulje til de 10 frie bymidter på 100 mio. kr. til fornyelse af bymidterne og 30 mio. kr. til velfærdscentre. Der vil være krav om 40 pct. kommunal medfinansiering. Hvis dette endnu ikke er overvejet, kan kommunen undlade at besvare dette spørgsmål.</p>
<p><i>Hvilke indledende overvejelser har kommunen om lovgivninger, som kommunen evt. ønsker at fravige i forsøgsperioden?</i></p> <p>Kommunen har eventuelt gjort sig overvejelser om lovgivning, som det ønskes at fravige eller behov for ny hjemmel i lovgivningen til de ønskede forsøg. Hvis dette endnu ikke er overvejet, kan kommunen undlade at besvare dette spørgsmål.</p>
<p><i>Øvrige bemærkninger</i></p> <p>Anfør, hvis kommunen har øvrige bemærkninger eller oplysninger, der er relevante for interessetilkendegivelsen.</p>